

Storskaligt pilotförsök i Krokfors – Ljusnarsbergs kommun tar nästa steg mot hållbar efterbehandling av förorenade områden.

Ljusnarsbergs kommun fortsätter arbetet med att sanera och utveckla det historiskt belastade området Krokfors i centrala Kopparberg. Efter flera års undersökningar, förberedande åtgärder och pilotstudier beviljade Naturvårdsverket innan jul 2025 totalt 3,86 miljoner kronor i statsbidrag för ett storskaligt pilotprojekt som ska genomföras under 2026–2028. Projektet genomförs av Ljusnarsbergs kommun i samarbete med AFRY och Bergskraft.

Bakgrund – omfattande undersökningar och åtgärdsförberedelser

Mellan 2018 och 2022 genomförde Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) omfattande åtgärdsförberedande undersökningar i Krokforsområdet. Resultaten visade att efterbehandlingsåtgärder krävs för att skydda människors hälsa och miljön i området.

Under 2023 ansökte Ljusnarsbergs kommun, via Länsstyrelsen i Örebro län, om bidrag från Naturvårdsverket för fortsatta åtgärdsförberedelser. Bidraget beviljades och sedan 2024 pågår åtgärdsförberedelser med AFRY som Miljöstöd på uppdrag av kommunen. Eftersom föroreningsituationen på området karaktäriseras av fyllnadsmassor med stor andel av historiskt gruvavfall utfördes, inom ramen för åtgärdsförberedelserna, ett pilotprojekt med syfte att undersöka om ämnen möjligen skulle kunna återvinnas. Målsättningen är att minska mängden avfall som behöver transporteras bort vid kommande sanering – och istället pröva om materialet kan behandlas, nyttiggöras och till sist återföras på plats.

Storskaligt pilotförsök 2026–2028 – finansierat av Naturvårdsverket

Ljusnarsbergs kommun ansökte under 2025, med stöd av AFRY och Bergskraft, om finansiering för att gå vidare med ett storskaligt pilotförsök, där metoderna testas mer ingående och i större omfattning. Naturvårdsverket har beviljat finansieringen och

projektet startar 2026. Det storskaliga pilotprojektet omfattar fastigheterna Krokfors 2, Lund 2:8, Lund 2:4 och Björkäng 1:11 i centrala Kopparberg. Målet är att ta fram tillämpbara och kostnadseffektiva metoder som kan bidra till:

- Minskad volym schaktmassor som behöver deponeras
- Ökad återvinning av metaller ur avfallet
- Minskad påverkan på yt- och grundvatten
- Snabbare och mer hållbara saneringsprocesser nationellt

Pilotprojektet är en del av Naturvårdsverkets satsning på teknikutveckling för hållbar masshantering och kan i förlängningen få betydelse för efterbehandling av liknande områden i hela landet.

Ett steg mot en renare och tryggare framtid för Kopparberg

Krokfors har en lång industrihistoria kopplad till gruv- och metallhantering, och saneringen är ett viktigt steg mot att göra området tryggt, hållbart och utvecklingsbart för framtiden. Det storskaliga pilotförsöket utgör en central del i att säkerställa bästa möjliga metoder inför den kommande efterbehandlingen.

Pilotprojektet genomförs under 2026–2027 med uppföljning och rapportering under 2028. Resultaten från piloten förväntas utgöra ett viktigt underlag för den kommande efterbehandlingen av jord i Krokfors, vilken planeras parallellt men startar först efter att pilotförsöket avslutats.